

Je vždy takový, že bychom mohli věřit a doufat, že nyní udělené vysoké důstojenství není poslední, kdyby nebylo toho, že papežové se v posledních stoletích mohli rodit jen v Itálii. Nelze však vyloučit, že za nynějších převratných světových změn by mohly nabýt převahy i neitalští kardinálové, usilující v posledních letech o odstranění některých přežitků a o obrození Vatikánu. Netřeba říkat, že by všechny naše hlasy patřily našemu nejušlechtilejšímu křesťanu a vlastenci. - J.A. -

JOHN MEISEL - ROSE WILCOX

Známi krajané Meiselovi mohou právem být hrdi na své děti. Jejich dcera, paní Rose Wilcoxová, je autorkou řady dětských i jiných televizních programů. V poslední době vysílala kanadská televize v seriálu "Heritage" její program o buddhismu, který byl znamenitě připraven a vzbudil zaslouženou pozornost. ... John Meisel je profesorem politických věd na Queen's universitě v Kingstonu, autorem řady knih, poradcem různých institucí. Minulý týden byl premiérem Robertem jmenován členem 18 členného poradního sboru. Sbor se skládá skoro výlučně z významných universitních profesorů.

VAROVÁNÍ ODBORÁŘE

Koncem ledna byl G. Meany, prezident americké AFL - CIO, vyznamenán vysokou poctou - "Freedom Award". Tim se jeho jméno řadí k předěslým nositelům tohoto vyznamenání, jako je právě zemřelému W. S. Churchillovi, admirálu R. E. Byrdovi, generálu W. J. Donovanu a berlinskému starostovi Willy Brantovi.

Při této slavnostní příležitosti pronesl G. Meany řeč, která by neměla přejít bez naší pozornosti. Především se v ní obrátil proti kampani vedené v určitých obchodních a průmyslových kruzích v USA, které chtějí povolit Sovětskému svazu dlouholetý úvěr a tím rozšířit obchod s komunistickými stranami, jimž i nadále zůstává společný cíl všech komunistických stran, jimž i nadále zůstává úsilí odstranit volnou soutěž a na stolit totalitární diktaturu.

Americké odborářské hnutí se vyslovuje pro mezinárodní spolupráci jako jeden z nástrojů jak odstranit, nebo zmírnit napětí, avšak je stejně rozhodně přesvědčeno, že "trvalá spolupráce, nebo uvolnění současného napětí mezi národy není možné bez vzájemné důvěry a respektu, jež jsou možný jedině tam, kde všichni se těší z důstojnosti pramenící ze svobody".

Proč jsou tedy někteří američtí průmyslníci tak dychtiví poskytovat hospodářské úlevy komunistům, kteří jsou sami hostejní k základním požadavkům, že ústupky se musí vyžadovat i na druhé straně? Zde Meany poukázal na situaci ve Viet-Namu, na berlínskou "zeď hamby", na potřebu při jeti mezinárodní inspekce a kontroly ozbrojení.

Proč by měl tedy americký systém volně soutěžit se snažit vyprostit své zapřísáhlé nepřátele z pastí, do níž se tito dostali svými vlastními omyly? S americkou pomocí komunistické země budou moci jen zrychlit výrobu ještě zhoubnějších nukleárních zbraní.

Meany označil kruhy, které chtějí poskytnout komunistům různé hospodářské výhody za pople tené kapitány amerického průmyslu. "Proč bychom měli dávat znalosti a výhody, které by jim pomohly ukovat nová pouta tyranie". V této větě Meany vlastně citoval část Johnsonovy řeči o cizí pomoci. Závěr celého projevu vyzněl varovně: Svobodné podnikání bude ve velkém nebezpečí, uveříme-li slibům a přetvárkám komunistických vůdců. J.P.

Novým výkonným jednatelem Kanadského divadelního centra 23 Park Rd., Toronto, se stal od 1. února p. Tom Hendry. Středisko pomáhá divadelním skupinám.

KDO Z KOHO?

Ferdinand Peroutka

Dlouho jsme žili ve světě prísne rozděleném na dva bloky. Po skoro dvě desetiletí to byl náš jediný známý svět. Nyní byl zahájen nějaký nový vývoj, o kterém ještě není známo, jak hluboko zasahuje a kam povede.

Jsou některá fakta. - Disciplína v obou blocích povolila, odehrávali se v nich vážné, nebo méně vážné vzpoury proti dosavadním vůdcům. Komunistické Rumunsko posílá svoje delegace jednu za druhou, do Číny na návštěvy snad víže to je dnes nepřijemné sovětskému Rusku. Tato demonstrace má své vážné příčiny. Rumunsko je přesvědčeno, že by bylo ochuzeno sovětským plánem, jak rozdělit průmyslovou výrobu mezi evropské státy. Je to otevřený akt vzpou. Pozoruhodné je, že Rumunsko se neobává brutálního útoku sovětu, jaký býval pravidlem proti úchylným. Vskutku, sovětské komunisty dnes nenapadá říci Rumunům, že budou pobiti jako mouchy, jak to ještě před devíti léty řekli Polákům. To je třeba pokládat za nový fakt.

V demokratickém bloku je také nový fakt: vzpoura francouzského presidenta de Gaulle "proti Anglosasům", jak říká. To se zdá být méně vážná vzpoura než rumunská. Nevychází z hospodářské potřeby a ze starosti o blahobyt země, nýbrž z politické francouzské hrdosti, která konečně se zase může trochu projevit v ovzduší prosperity a zdánlivě bezstarostné koexistence. Panuje podezření, že de Gaulle se více zajímá o francouzské právo na samostatnou politiku než o důvody, proč by ji měl provozovat. At tak či onak, zahájil samostatnou politiku vůči Číně a poněkud si nyní říká ruce s Čínou, jejíž vůdce Mao prohlásil, že atomová válka by nebyla tak strašlivá, jak se zdá, poněvadž po ní by přece ještě asi třetina Číňanů zůstala na živu. Pozoruhodné je, že i Rumunsko i Francie se domnívají, že je možno si diplomaticky zahrávat s Čínou. Je s vrchované pravděpodobno, že je to mylné domnění. Zřídka se stává, aby silnější se dal vést slabším. Na konec ne Rumunsko a Francie politicky užijí Čínu, nýbrž Čína užije jich. Mezi sovětským Ruskem a demokratickým západem byla vyhlášena koexistence a de Gaullova politika je dosti zmatený fenomén této koexistence, této příjemné chvíle oddechu. De Gaulle samovolně rozšířil koexistenci i na Čínu, ačkoli ona sama ještě neprojevila žádnou koexistenční ochotu. De Gaulle pokládá situaci za tak dobrou a klidnou, že se domnívá, že konečně zase přišel čas na duchaplnou politickou hru. Jestliže, nezávisle na optimistické de Gaullově náladě, zkoumáme, jaký je skutečný stav koexistence, některá nepřijemná fakta se vyjevují. Není možno přehlédnout, že tato zatím nejpríjemnější perioda koexistence přišla skoro náhle, po chvíli vrchovaného napětí. Narodila se z bouře, ne z vrcholné konference, nýbrž z vrcholné zkoušky sil.

Není žádných dokladů, že přitomná koexistence se zakládá na ušlechtilosti smýšlené. Kubánský případ nezanechává pochyb: tu koexistence se rozvila ve svůj dotud nejhezčí květ, když sovětské komunisty byli nuceni jednat podle toho, co dávno ve skrytu srdce věděli: že mezi Amerikou a Ruskem existuje při nejmenším rovnováha sil, pravděpodobněji převaha Ameriky. Tak dosavadní koexistence nespočívá na diplomatickém umění toho nebo onoho státu, nýbrž na poměru skutečných sil. Kdyby síla Ameriky z toho, nebo onoho důvodu ochabla, koexistence, rychle by se změnila

v něco jiného, ošklivějšího. Francouzský president de Gaulle byl nejméně účasten na tichém kubánském měření sil, ale je nejvíce při praven trhat nejsladší plody. Může se říci, že přišel k prostřenému stolu.

Místo nynější koexistence, mohla s n a d e x i s t o v a t j i n á k o e x i s t e n c e , z a l o ž e n á n a s p o l e č n ý c h i d e a l e c h , n á s l e d k e m t o h o m n o h e m m é n ě v y d a n á z v r a t ů m a n e z á v i s l á n a d e n n í c h v ý p o č e t ě c h s í l y . K a ž d ý a t p o s o u d í z e s v ý c h z k u š e n o s t í , z d a t a k o v á k o e x i s t e n c e j i ž e x i s t u j e a n e b o s e a l e s p o ě n í r o d í .

V Americe se vystřídalo vedení, starší muž se učil od mladého. Na jednom ze svých nedávných projevů předstoupil americký president Johnson před veřejnost s projevem, který byl byl v přesných intencích tradice zeměřelého presidenta Kennedyho.

Se závažností téměř slavnostní jakou dovede dát každému takovému okamžiku jen hlava státu jako je president země, řekl v podstatě asi toto: "Amerika přijímá světovou revoluci, onu hlubokou nacionální a sociální přeměnu světa, již přináší tato doba a bu dem pomáhat těm, kteří pro chabý stav své země zůstávají pozadu, aby dospěli k těm sociálním poměrům v nichž chtějí žít."

Obávany americký konservatismus se v řeči neobjevil. Amerika nebude překážet vývoji, který pokládá za přirozený. Spojené národy mají slovo amerického presidenta, že jeho země se ztotožňuje se světovou přeměnou. Ztotožňuje se s ní, pokud je pokojná a pokud vládyčtivost, brutality a plýtvání násilné revoluce jsou z ní vyloučeny. Tu opět v tradici Kennedého, ale i jiných presidentů, Wilsona a Roosevelta a vůbec v trvalé tradici celé americké zahraniční politiky president Johnson dodal, že Amerika, přijímající světovou přeměnu, bude zároveň vystupovat jako zastánce svobody a nebude v tom vidět důvod k ostychu a nebude se za to omlouvat. Tu byl americký program předsnesen ve své celistvosti. Svoboda, podle amerického přesvědčení, nemá být žádným vládyčtivismem vydávána za překážku světové přeměny, nýbrž má být pokládána za jednu z jejích hlavních citů. Kdo jde za svobodu, nejdě vzadu, nýbrž vpředu. Tuto část amerického programu lze přenechat úsudku lidí za železnou oponou, kteří stav nesvobody poznali ne z knih, nýbrž ze života. Je velice nepravděpodobno, že by v tom spatřovali konservativní tvrdohlavost.

Je menší a větší koexistence: žijeme v menší a stále se o ni právě obáváme, poněvadž zatím má základnu v taktice. Nacismus a stalinismus na dlouho porušily lidskou solidaritu. Může být obnova již dnes? Odpověď, nepochybně, třeba očekávat od komunismu, od Stalinových dědiců, od sovětského Ruska. Prohlásivši, že přijímá světovou přeměnu a bude ji podporovat, Amerika dala příležitost, aby společné myšlení o některých hlavních problémech této doby bylo pomalu obnovováno.

Jakou příležitost dá sovětské Rusko? Je sovětské Rusko ve svém dnešním stavu schopno, na příklad, závažně prohlásit, že se zřiká "socialistického obnovení autokracie" a přijímá a bude podporovat lidská a občanská práva? Je již nyní možno obnovit společné smýšlení o svobodě o tom, podle jakých pravidel smí vláda jednat s člověkem?

Demokratičtí státníci této doby jsou postaveni před velký úkol: přinutit komunismus, aby přijal, Pokračování na str. 3

Václav Majer:

MŮJ POSLEDNÍ ROZHOVOR S JANEM MASARYKEM.

Před sedmnácti léty připadnul 7. březen, den výročí narozenin Tomáše G. Masaryka, na neděli. Byla to smutná a mlhavá neděle. Od únorového komunistického puče uplynulo několik zlověstných dnů. Dnem i nocí byli zatýkáni poctiví lidé jenom proto, že zůstali věrni demokracii a svobodě. Komunistické akční výbory, milicionáři a komunistické bojůvky řádily zločinně v úřadech, v institucích, v továrnách, ve městech i na vesnicích; začalo údobí nového temna našich národních dějin.

Tak jako mnozí jiní nešťetní odpůrci komunismu, byl jsem i já špehován komunistickým gestapem, můj telefon byl odpojen, auto zabaveno, pošta zadržována a cenzurována a návštěvy prověřovány policií. Zprávy, které jsem se vzdor tomu dovídal, byly bolestné i děsivé. Zvláště těžce na mně dolehla zpráva o tragedii mého dobrého přítele Prokopa Drtinu, který byl v sobotu 28. února ráno nalezen pod okny svého bytu v bezvědomí a hrozně zmrzačený. Ale ani tehdy jsem se boje nevzdal.

Společal jsem se na zdravé demokratické jádro čs. lidu, na věrné a poctivé sociální demokraty, na dr. Beneše i když jsem věděl, že je těžce nemocný, na Jana Masaryka, který byl v nové vládě i na pozitivní podporu se strany západních demokracií. Toto vše bylo patrné v mém podvědomí, když jsem se tehdy před sedmnácti léty, v neděli 7 března 1948., rozhodnul, že pojedou do Lán.

Věřil jsem, že se u Masarykova hrobu z celé té hrůzy poněkud vzpamatují a hlavně jsem doufal, že se snad na lánském hřbitově sejdu s Janem Masarykem, s nímž jsem od puče nemohl hovořit.

Bydlel jsem tehdy ještě na Hlaspalce a dojel jsem odtud trolejbusem na Vítězné náměstí v Dejvicích. Tam jsem koupil kytičku, zavolal taxikáře a ten souhlasil, že mně do Lán zaveze. Mezi tím ovšem již přijeli také moji policejní "ochránci" a tak jsem jel do Lán k Masarykovu hrobu s policejním doprovodem.

Když jsme dojeli k lánskému hřbitovu, postávalo tam několik hloučků, smutných, uplakaných

lidí několik uniformovaných policistů a k těm přibýli ti moji v civilu. Také na hřbitově postávalo u jednotlivých hrobů několik lidí. U Masarykova hrobu nebyl nikdo, jenom věnce a kytice květin.

Postál jsem u hrobu, nikým rušen. Tajně zůstali před branou hřbitova. Když jsem odcházel, přistoupil ke mě lánský hrobník, který mě znal. Byl to tentýž starý rázovitý a písmácký hrobník s nímž jak známo, rád hovořival T. G. Masaryk.

"Škoda, že jste nepřišel o chvíli dříve", řekl mi tiše. "Byl tady Jan. Stál dlouho u hrobu a byl moc smutný. Nikdy jsem ho takového neviděl".

Slibil jsem tomu dobrému poctivci, že se pokusím Jana zavolat. To jsem také druhý den udělal. Neměl jsem v domě telefon a zavolal jsem proto z telefonní budky, na číslo, které mi ještě před pučem Jan Masaryk dal.

Vyměnili jsme spolu pouze několik slov! Moji tajní stáli opodál a mimo to hned jak se Jan ozval, poznal jsem na jeho hlase, že také jeho telefon je odposloucháván. "Co je s tebou Jene" - zeptal jsem se.

"Václave, jsem pořád tím starým poctivým Honzou a vím, že ty jsi zůstal starým poctivým Václavem. Stačí ti to?" - byla Janova odpověď.

To mně stačilo. Ostatně jsem o tom nikdy, nikdy ani v nejmenším nepochyboval. Netušil jsem, že to byl můj poslední rozhovor s Janem Masarykem, kterého jsem měl upřímně rád a kterého jsem si na výstout vžil pro jeho dobrotu, inteligenci, moudrost, poctivost i pro jeho pevný, čistý a ryzi charakter.

- Od mučednické smrti Jana Masaryka, uplyne ve středu 10. března letošního roku 17 let. Tragická smrt Jana Masaryka vzrušila celý svět a těžce dolehla na československý lid, který si v den Masarykova smrti těžce zranila bém plně uvědomil, že komunistický únorový puč byl počátkem nové poroby politické a národní. Masarykova smrt těžce zranila duši československého lidu, otřásla jeho svědomím a také současné komunistickému režimu zasadila prvou těžkou ránu!

KOMENTÁŘ LONDÝNSKÝCH FINANCIAL TIMES

Pražský dopisovatel jmenovaného britského listu píše ve svém komentáři dne 2. února, že "velký počet podniků již experimentuje s novým systémem v praxi". Konstatuje, že kapacita těchto podniků je větší, než se původně očekávalo a že slovo experiment vlastně ani není na místě. "Experimentující" ocelárny na příklad představují téměř polovinu celé výroby se 44 procenty zaměstnanců a "experimentující" závody těžkého strojírenství, energetiky a chemie představují 20 až 27 procent celkové čs. kapacity. Ve spotřebním průmyslu experimentuje plných 30 procent podniků, ve stavebnictví 40 procent. List píše, že "experiment" je ovšem běžnou praxí v Anglii, avšak pro Československo je radikální novinkou. Vyslovuje proto jisté pochybnosti o tom, zda stačí vedoucí, kteří mají být ponecháni na svých místech, budou schopni převzít novou odpovědnost a uplatnit nové metody. V závěru list soudí, že bude nezbytné změnit od základu poměr mezi ministerstvy a výrobními podniky, které nový systém značně osamostatňuje.

Lze dokonce očekávat - dodává me my - že celý systém ministerstev bude musit být změněn a že

RUSOVÉ OPĚT HROZÍ

Maršal Malinovský, sovětský ministr národní obrany označil zá sah Spojených států ve Vietnamu za agresivní a varoval Spojené státy, tento malý plamínek doutnající ve Vietnamu by mohl zapálit velký plamen příští velké války. Sověti poslali protestní notu Spojeným státům, ve které označili USA jako agresora.

Na druhé straně sověti dopravují zbraně a válečný materiál do severního Vietnamu. Na jedné straně protest a na druhé straně dodávky zbraní a v sovětském svazu vycvičení záškolníci byly dva body, které sověti v notě neuvedly!

Z Toronto —

Výstava maleb nazvaná "Art and Engineering" pořádána Torontskou uměleckou galerií ve spolupráci s Asociací profesionálních inženýrů, je otevřena do neděle 14. března. Týž den bude skončena také výstava kartonisty Duncan McPhersona, který pracuje pro Toronto "Star".

Canadian National Sportsmen's Show, pokračuje na pozemcích CNE do 20. března.

Jejich počet se pravděpodobně pro nikavě sníží a jejich aparát bude muset přejít do výroby. - FEC.

PROMĚNY

čtvrtletník Společnosti pro vědy a umění

čtvrtletník Společnosti pro vědy a umění, vyjde v šestém čísle v dubnu t. r. v obvyklém rozsahu 56 stran. Vedoucí redaktor, Dr. L. Radimský - Petr Den -, si vytkl i tentokrát za cíl podat syntetiku rozmanitých oborů moderního písemnictví i při poměrně malém rozsahu.

Tak bude vzpomínáno sedmištych výročí narození Dante Alighieriho a to jednak úvodníkem, jednak básní Chrysostoma Mestika a esejem Věry Stárkové o filosofech v Řáji. Otakar Odložilík napsal do Proměny článek o čestě moravského šlechtice do Anglie roku 1600 a o jeho návštěvě londýnského divadla Globe. Je to dosud nepodané svědectví o počátcích našich kulturních styků s myšlenkovými proudy Západu.

Poesie bude zastoupena novými básněmi G. Gopfertové, Vladimíra Vaňka a Roberta Vlácha. Bývalý ministr Dr. Juraj Slávik napsal vzpomínku na anglického básníka amerického původu a esejistu Thomase S. Eliota, autora "Vraždy v katedrále". Bedřich Heřman připravil ukádku nového překladu Fausta. Petr Kašpárek píše na téma "Hagiický pocit života z proměn nové doby, Aurelie Jeníková o své návštěvě u Josefa Martinka v Arizoně a J. F. Chmelíček o účasti Čechů na občanské válce na straně Unie.

Chmelíčkova krátká studie může přijít vhod našim graduovaným studentům historie a sociálních věd jako dosud nezpracovaný námět na disertaci.

Dvě povídky od Gran Embustera z jihoamerického života představují beletrii.

Poslední stránky Proměny nadešly "Kritické marginalie", přináší četné literární poznámky a recenze knih.

Korespondenci související s předplatným na Proměny vede dr. John G. Lexa, 47-16 Austel Place, Long Island City, N. Y. 11101, Evropské čtenáři mohou poslat předplatné na Vladimíra Vaňka, Roma, Via Pepoli 4, Italia.

Prof. Miloš Sebor.

JAK SE VYRÁBÍ V DNEŠNÍM ČESKOSLOVENSKU

Ze je nutno v ČSSR zmínit řízení hospodářství o tom svědčí pregnantně "diskusní příspěvek" předsedy úřadu státní kontroly P. Majlinga na zasedání KSČ v lednu letošního roku.

Pokles disciplíny a nekvalitní výroba jsou u nás v hospodářství vážnou skutečností - přiznal pan předseda. Projevuje se u pracovníků resortů, u vedoucích pracovníků na podniku a v dalších organizacích. Z mnoha případů hrubé nedbalosti uvedl pan ministr Majling tyto: Šlo o dodávku dieselhydraulických lokomotiv do Indie. Když dovezli dodávku na místo, zjistili, že izchladicího systému nebyla vypuštěna voda, ačkoliv továrna věděla, že lokomotivy budou exportovány v zimě přes Sovětský svaz. Mráz roztrhal celý vodní systém lokomotiv - způsobilo to velké ztráty v devizových kurzech - stěžoval si ministr Majling, o ostudě v Indii ani nemluví.

K dalšímu případu podobné nedbalosti došlo loni, kdy byl ze Štětína dopravován po železnici cukr z Kuby. Vedoucí pracovníci rozhodli, aby se převážel v otevřených vagonech, přikrytých jen plachtou. Samozřejmě, že tím došlo k velké ztrátě cukru - přiznal pan předseda státní kontroly.

Takovéhle zjevy v praxi řídicích orgánů je třeba vymýtit - horlil pan ministr Majling a slíbil v závěru, že jeho snahou bude, aby kontrola aktivně podporovala socialistickou podnikavost.

Byly doby, kdy čs. výrobky byly v cizině tak oblíbené, že jistě věci se kupovaly jen v Československu. Ze tohle už dávno neplatí, se nemůžeme divit, když výrobu řídí lidé, opírající se jen o partyzánskou legitimaci, odbornými znalostmi však zatížení nejsou. Proto je dnes československá výroba hluboko pod světovou úroveň.

A. H.

JAPONSKO SE VRACÍ NA ASIJSKOU SCÉNU

Nové Japonsko se vrací do Asie, protože nemůže jinak. Dvě síly lárou poválečnou izolaci Nipponu - vlastní japonská síla a síla komunistické Číny.

V mnoha asijských oblastech čínský tlak oslabuje někdejší vliv Sovětského svazu. V jiných částech Asie se snižuje vliv Spojených států přirozenou cestou jako důsledek washingtonských snah uznávat plnou nezávislost samostatných zemí a nevnučovat jim americkou politickou linii. Ale vzniká tak určité vakuum a současně otázka, jak a čím bude zaplněno. Jestli se v něm prosadí Peking, jako se již prosadil do značné míry v Indonésii. Nebo zda-li se objeví něco, co by mohlo do tohoto vývoje vnést rovnováhu - a v tom bodě se objevuje Japonsko a jeho nový smysl pro odpovědnou asijskou politiku. Japonský ministerský předseda Sato na své nedávné návštěvě ve Washingtonu ukázal jasně, že Japonsko hodlá otevřít novou kapitolu ve své politice. Až dosud ve svých stycích s okolním světem řídilo se především svými vlastními, japonskými zájmy. Ale nyní dorostlo politického a hospodářského věku, kdy mu jeho vlastní zájmy začínají splývat se zájmy Asie.

Za dvacet let Japonsko natolik vyrostlo, politicky i hospodářsky, že již nemůže vidět Asii jen jako trh pro svou nadvýrobu. Musí se starat, jak se vyvíjí asijský svět, ke kterému patří, jak mu být co nejbližší a jak ovlivňovat jeho další růst. Snad, někde hluboko v asijské duši Japonska, je ozvěna předpovědi, se kterou nedávno přišel významný profesor orientálních dějin Northcote - Parkin son ze singapurské university: že na přelomu tohoto století Asie do roste na vůdčí sílu světa jakou byla mezi pátým a desátým stoletím. A i když je to předpověď spíše visionářská, než vědecká. Japonci si nutně musí klást otázku: Kdyby byla jen z poloviny pravdivá, jaká bude naše úloha v oné nové Asii?

Japonsko dnes jde dvěma cestami. Jednak se snaží co nejvíce normalizovat své vztahy s neasijským světem, především se Spojenými státy a se Sovětským svazem. A zadruhé rozšířit svou úlohu v Asii.

Washington a Moskva jsou tak dvě nezbytné zastávky na zahraničních cestách japonského Sato. Ve Washingtonu byl již začátkem ledna a jak nyní oznámil, do Moskvy se chystá.

Japonsko dosud neuzavřelo se - Sovětským svazem mírovou smlouvu, i když diplomatický protokol z roku 1956 skončil technic-

ký stav války mezi oběma zeměmi. Teprve až bude uzavřena mírová smlouva, Japonsko dostane zpět od Sovětského svazu dva ostrovy v Kurilském řetězu - ale Tokiu jde také o návrat ostatních jižních Kurilů. Jde mu o obchod se Sovětským svazem. A zejména mu jde o jednu věc: aby Moskva přijala fakt, že Tokio si hodlá i v budoucnu dělat svou zcela vlastní asijskou politiku, ať již jde o Čínu, nebo o jihovýchodní Asii. Při nejmenším o těchto věcech bude Sato nepochybně jednat v Moskvě.

O podobných věcech Sato již jednal se Spojenými státy. Jednak o postupném návratu ostrovů Ryū-Kyu i s Okinavou pod japonskou správu. Pak o obchodu pro Japonsko jsou Spojené státy největším odběratelem a pro Ameriku je Japonsko hned po Kanadě hlavním trhem. Japonský poměr ke Spojeným státům bude i v budoucnu klíčem k japonské zahraniční politice, prohlásil Sato. Japonsko hodlá i nadále spoléhat na vzájemnou obranu smlouvu s Amerikou, i když samotný japonský potenciál hospodářsky i technicky by stačil, aby se Japonsko stalo v dohledné době další nukleární mocností.

A i když je Japonsko v obraně a v obchodu tak úzce spojeno s Amerikou, v asijské politice je sam sebou - a jeho vztahy k Americe tím nejsou narušeny. I když Spojené státy nemají styky s Pekingem, Japonci je hodlají rozšiřovat. Tokio nehodlá zahájit diplomatické vztahy s komunistickou Čínou a přerušit své styky s národní Čínou na Tajvanu. Ale Sato současně zdůraznil, že Japonsko hodlá udržovat s komunistickou Čínou styky hospodářské i kulturní. Již dnes je Japonsko hlavním dodavatelem komunistické Číny ve svobodném světě, i když obchod s Čínou znamená jen dvě procenta celého japonského obchodu.

A že Japonsko hodlá rozšířit svou politickou úlohu ve vývoji Asie je vidět i z toho, že premier Sato se chystá rovněž na cestu do jihovýchodní Asie. Že vláda v Tokiu již udělala hodně, aby snížila nepět mezi Indonésií a Malajsií. Japonci současně prohlubují svou spolupráci s Indií a Pakistanem.

Japonsko se tak skutečně vrací na asijskou scénu - ale při tom všem si uchovává a prohlubuje svůj vnitřní demokratický systém, jehož základy v Japonsku postavila poválečná americká okupační správa vedena generálem MacArthur. Tento nový Nippon může dát dalšímu asijskému vývoji nemalou míru rovnováhy a rozumu.

MALAYZIE A SUKARNO

Zdá se, že Sukarnem tak často předpovězené "rodrtenie" Malajzie sa bude musieť znova odročiť. Malajzijská vláda, poučená skúsenosťami dvanásťročnej víťaznej kampane proti domácim komunistickým teroristom, s úspechom zneškodňuje sabotážne výsadky, odosiadané z Indonézie v posledných časoch. Doteraz chytili v Malajzii asi dvesto indonézskejších zrádcov, zväčša príslušníkov indonézskej armády alebo policie. Pred pár dňami vláda tiež oznámila, že zneškodnila vnútorný komplot, ktorého cieľom bolo povstanie za pomoci Indonézie.

Malajzijská vláda však získava v konfrontácii, nanútenej Sukarnom, i príznačné úspechy vojensko - diplomatické. Tak v stredu austrálska vláda oznámila, že na žiadosť Malajzie odosle do severného Bornea osemstodiaty praporecoty a 250 paláštistov, aby zneškodňovali časté nájazdy indonézskej armády na malajzijské územie.

Takmer súčasne i vláda Nového Zélandu dala najavo, že okrem doterajšej vojenskej pomoci pošle do Malajzie praporec novozélandského vojska.

Proti indonézskej agresii doteraz pomáhali Malajzii britské pozemné jednotky a britské loďstvo. Asi pred tromi týždňami londýnska vláda dala zvolenie miestnym veliteľom, že v prípadoch krajnej potreby môžu zahnať útočiacich Indonézčanov na ich vlastné územie a že dokonca môžu dať rozkaz k útoku na indonézske základne.

Nasadením austrálskych a novozélandských jednotiek do prípadných akcií na obranu Malajzie sa situácia môže veľmi zmeniť a to v neprospech Sukarnovej "politiky konfrontácie". Sporo sa totiž dostáva na celkom inú vojensko - diplomatickou rovinu.

Na rozdiel od Veľkej Británie Austrália a Nový Zéland sú totiž členmi obranného paktu ANZUS, ktorého tretím partnerom sú Spojené štáty. Pakt jasne zaväzuje partnerov k vzájomnej vojenskej pomoci v prípade vojny.

Diplomatické zprávy z Washingtonu uvádzajú, že Spojené štáty boli o rozhodnutí austrálskej vlády predom informované, ale že nešlo o dajakú konzultáciu v obvyklom slova zmysle.

Ustanovenia smluvy nie sú síce také, že by ich plnenie muselo automaticky viesť k vypovedaniu vojny. Ale implikácie sú jasné. Podľa jednej zprávy z Nového Zélandu niet pochybnosti, že ustanovenia smúvy sa vzťahujú i na službu novozélandských jednotiek na Borneu i keď američania neboli požiadaní, aby sa k veci vyjadřili. V každom prípade sa zdá, že dosah austrálskeho a no-

ANGLIČAN O VOJNE V RUSKU

ALEXANDER WORTH; RUSSIA AT WAR, 1941 — 1945

New York, E. P. Dutton and Co., Inc. 1964. Str. 1100. Cena \$10.00

Dr. Juraj Slávik

Dokončení z minulého čísla.

Worth hovorí tiež o pomere t. zv. samostatného Slovenska k Moskve a o telegramoch, ktoré Msgr Tiso poslal Stalinovi. Potom, keď Sovietsky bol už vo vojne, uvádza Worth, že 18. júla 1941 bol podpísaný pakt vzájomnej pomoci v Londýne medzi Majským a Janom Masarykom v zastúpení československej exilovej vlády. Vtedy už Sovietsky používali pre svoje ciele i slovanskú myšlienku a 10-11. augusta bola potom v Moskve včeslovanská manifestácia. Čs.-sovietský pakt vzájomnej pomoci určil výmenu diplomatických zástupcov medzi oboma štátmi a Rusi sa zaviazali tiež, že vytvorí čs. vojenské jednotky v Rusku pod velením čs. dôstojníkov; tieto jednotky budú pod vrchným velením Sovietskeho Svazu.

Worth spomína tiež, že Dorothy Thompson hlásila už v júli 1941 z Londýna, že jediná osoba, ktorú stretla v Londýne a ktorá verila, že Rusi nebudú porazení Nemcami, bol prezident Beneš. Diplomatické vztahy Ruska s "neodvislým Slovenskom" boli automaticky zamlčané.

Potom, keď zástupca Hitlera Hess ušiel do Anglie, Molotov zneužil podľa Wortha notu, ktorú dostal od československej vlády a francúzskeho národného komitétu a odpovedal na túto notu. Posledný odstavec tejto odpovede znel takto: "Sovietská vláda považuje za dôležité, aby akikol'vek nacistickí vodcovia, ktorí sú v rukách štátov, bojujúcich proti Hitlerovmu Nemcovi, boli súdení zvláštnym ľudovým súdom so všetkou prisnosťou trestného zákona.

V ďalšom hovorí Worth o čs. jednotke, bojujúcej na ruskom fronte, že táto získala najväčšiu slávu v tých dňoch. Neveľká jednotka, asi 2000 alebo 3000 mužov pod velením plukovníka Svobodu, ktorý sa neskôr stal ministrom vojny v československej vláde v Prahe, znamenite bojovala a 2. apríla ruské komuniké hlásilo jej prvú veľkú bojovú akciu. Táto jednotka bojovala v Rusku a nie ako Andersova armáda mimo Ruska a činila tak s poňhaním československého vrchného veliteľa, prezidenta Beneša a československej vlády v Londýne. Prezident Beneš poslal plk. Svobodovi i veľké blahoželanie a tiež a tiež minister národnej obrany z Londýna. Kapitán Jareš, ktorý velil jednej kompanii za ťažkých bojov v okolí Charkova a bol smrteľne zranený, dostal po smrti titul hrdinu Sovietskeho Svazu. Svoboda dostal rad Lenina a 82 mužov bolo dekorovaných.

Worth zaznamenáva tiež, že zrušenie kominterny stalo sa s výslovným súhlasom výkonného výboru komunistickej internacionály. Uvádza v predsedníctve internacionály na prvom mieste meno Gottwalda a vo výkonnom výbore i meno Kopeckého. Poznámava, že všetci zahraniční komunistickí činitelia žili utiahnutí v zapadlom hoteli Lux na Gorkého ulici a len veľmi zriedka kedý mali príležitosť písať do sovietskych tlačí alebo zúčastniť sa akejkol'vek činnosti, výjmu na konci vojny. Boli držaní v rezerve.

vozelandského rozhodnutia je jasný Indonézčanom. Ich veľvyslanec v Austrálii prehlásil v štvrtok, že indonézske ľud je vraj veľmi rozhorčený austrálskym rozhodnutím, ale dodal, že Indonézia uznáva "špeciálne konekcie", ktoré viažu Austráliu k Malajzii.

Velvyslanec sa práve vrátil z Džakarty, kde konferoval s indonézskeým zahraničným ministrom, ktorý sa nedávno vrátil z Pekingu.

V samej Malajzii vláda privítala rozhodnutie Austrálie a Nového Zélandu s netajenou radosťou.

O činnosti generála Vlasova, ktorý bojoval najprv pred Moskvou, kde sa vyznamenal a bol z ruských generálov, ktorí používali Stalinovu dôveru, hovorí, že sa po jeho zajatí Nemcami stal zradcom Sovietov a utvoril ruskú armádu pod nemeckým velením. E. hrenburg, ktorý poznal Vlasova ešte v ruskej armáde, líči ho, ako človeka nekonečných osobných ambícií. O Vlasovcoch bolo napísaných niekoľko kníh na západe (ako "Soviet opposition to Stalin" od Georga Fischera 1952, a "German Rule in Russia" od Alexandra Dallina, Londýn 1957.) Je známe, že Vasov sa na konci vojny pripojil k bojujúcim Čechom v pražskom povstaní. O tejto časti Vlasovovej činnosti píše Alexander Worth: "Činnosť, ktorú vyvinuli v pražskom boji vojská Vlasova, ktoré dezertovali od svojich nemeckých pánov a prešli k českému podzemiu, predstavuje jednu z najpodivnejších udalostí tejto fázy vojny".

Alex. Worth na niekoľkých stránkach svojej knihy hovorí, že v "Sovietskom Svaze nebola jedna obec Oradour a jedna obec Lidice, ale stovky takých obcí". Poľský problém ličil ovšem Worth, ako najťažší problém druhej svetovej vojny. Bol to ťažší problém, ako problém Rumunska, Bulharska a tiež Československa. "V prípade Československa" píše Worth, "bolo ku pr. akési napätie medzi Benešom a londýnskou exilovou vládou na jednej strane a medzi Gottwaldom, Kopeckým a ostatnými moskovskými Čechmi na druhej strane. Gottwald ku pr. kritizoval československú vládu v Londýne, že nevyvíja väčší a významnejší odpor proti Nemcom v Československu, ale nedošlo k otvorenému konfliktu až po vojně. Rusi udržiavali rozumne korektný pomer s československou londýnskou vládou a nikdy sa nepokúšali presadiť prokomunistickú vládu ani v Moskve, ani v oslobodenej časti Československa. Zrali sa ochotnými vyzkúmať československý experiment výkladnej skryne východo-západnej existencie.

Takto sa odbyvala návšteva prezidenta Beneša v Moskve v decembri 1943, skoro bezprostredne po Teherane a podpis sovietsko - československého paktu priateľstva, vzájomnej pomoci a povojnovej kooperácie bol veľkým úspechom, ačkoľvek atmosféra, ktorá sledovala návštevu nepostrádať rôznych mentálnych rezervácií a to nielen v pomere Beneša a Fierlingera, ktorý spolupracoval úplne s Gottwaldom a Kopeckým a stál sa potom jedným z hlavných vinníkov pražského puču v r. 1948. Nie tak, ako Poliaci, boli Česi v Londýne "dobrou londýnskou vládou, ale brou londýnskou vládou" a Stalinov pokusný návrh, aby sa presťahovali do Moskvy, nevyvolal u Beneša žiadnu reakciu.

Potom hovorí ešte Worth o oslobodení Prahy. "Yeremenko nahradil Petrova ako veliteľ 4. ukrajinského frontu a útok na Československo sa urýchlil. 26. apríla Malinovský vstúpil do Brna, ale na konci ani on ani Yeremenko neboli určení, aby oslobodili Prahu. V posledný deň vojny Konevove tanky prerazili cestu k mestu od severu do Saska, práve keď sa boj na uliciach Prahy stal vážnym a nebezpečie pre zničenie mesta rástlo z hodiny na hodinu.

Worthova kniha obsahuje vynikajúcu bibliografiu. Sú v nej uvedené nielen úradné sovietske a západné pramene, ale i obšírna ruská literatúra, ktorá pojednáva o tomto predmete. Len soznam týchto kníh zabera asi 12 huste tlačných strán. Knihu možno odporúčať ako užitočné čítanie každému, kto chce byť informovaný o druhej svetovej vojne.

A VAŠE PŘEDPLATNÉ DOSUD NEDOŠLO

VÝZVA K STUDIUM METAFYSICKÉ OTÁZKY SOUČASNÉ ČESKOSLOVENSKÉ KULTURY

Ladislav Radimský

Dokončení z minulého čísla.

Metafysickou otázku současné čs. kultury nelze studovat bez zřetele na dlouhou historii našeho národa. Palacký ve svém Úvodu o dějinách českých napsal: "Jen tam, kde uslechtilější česka člověka vládne nad oborem činnosti pouze zvířecí, kde život lidský touhou po ideách a božství nabývá významu vyššího... jen tam dítí se mohou skutkové, které připomínají potomstvu i milo i vhodno je". Má Palacký pravdu, pojímá-li takto naše dějiny? Je to jen náhoda, že první věta, napsaná Konstantinem v slovanském jazyku, zněla: "Na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Bůh byl Slovo", rozhodně nejmetafysičtější věta celé bible? Proč jsme zapomněli na skutečnost, že nejdůležitějším českým zásahem do evropských dějin bylo pokřesťení Polska a Uherska svatým Vojtěchem? Neměla Husova metafysika vliv na to, že jeho ortografie přešla nejen do jazyků slovanských, nýbrž i do vědecké transkripce srovnávacího jazykozpytu, do sankritu, esperanta a do jazyků asijských a afrických? Proč právě česká duchovní píseň reformační měla takový vliv na Bacha i Haendla? Proč Mistr vyšebrodský a Mistr třeboňský oltáře patří k tomu nejvyššímu, co jsme na své půdě vytvořili ve výtvarnictví? Proč polemikou Komenského s vítězným Descartem jsme poprvé a snad naposledy zasáhli do dějin evropské filosofie, a zda již nyní se neobjevují náznaky, že Komenský proti Descartovi měl v mnohém pravdu? Proč misijní činnost Bratří zasáhla do Gronské a na Jamaiku, proč měli vliv na Johna Wesleye, zakladatele metodismu? Proč čeští jezuité nesli vzdělání do celého světa, proč jejich Jan z Nepomuku je patronem mexické university? Proč právě Dobrovský se stal zakladatelem slavistiky, proč varhannická škola Bohuslava Černošského tak hluboce zasáhla do dějin hudby? Proč právě Dvořákova Stabat Mater a Janáčková Glagolská mše patří k nejvyšším skvostům české hudby? Lze celý tento silný proud české vzdělanosti beze zbytku vysvětlit bez metafysiky?

Nebo se podívejme na českou moderní literaturu a zejména na básnictví. Prvním opravdovým moderním a velkým českým básníkem byl Mácha. Jeho Máj je básně metafysická, již proto, že je paradoxní. Celý Máj můžete shrnout ve větu "Bez konce láska je, Zklamala láska má! Metafysik Mácha má protikladné "na tváři lehký smích-hluboký v srdci zálek". U něho zborcená harfa vydává tón, vyhaslá hvězda svítí, mrtvá milénka cítí. Proto se stal králem české poezie, proto ti největší z našich básníků jsou mu poplatní. Například Březina, paradoxní Březina, který ve své Hrubé pramenů napsal, že "duše stoupajícího k světu zná jen jediné nebezpečství: vše, čeho lze dosáhnout bez nebezpečství", a který tvrdí, že "nic nedovede ohraničit duši nežli neohrazené". Březina viděl v radosti pozemskou formu pro nejasné uvědomění si nesmrtnosti a metafysiku nazývá "vinem silných". Nezdá se Vám, že jsme byli slabí, když jsme je odmítli? Václav Černý nazývá Josefa Horu dovršením Máchy, proto, že se ve svých posledních a nemocných letech, v letech, kdy napsal své Máchovské variace, volá "Jarní! Hynku! Vilém! Kdo žije víc? Já nebo vy?" Kde by bylo české básnictví bez metafysiky?

Samozřejmě i politika patří ke kultuře i vláda může být kulturní nebo nekulturní. Tvrdím a napsal jsem o tom eseje Počítadlo, že politika má mnoho co dělat s metafysikou, poněvadž je paradoxní ve svém cíli: má uskutečňovat přesný řád a při tom nezničit svobodu člověka. Politika, velká politika, musí jít na úzkém

provaze metafysiky a nesmí spadnout ani do diktatury, ani do anarchismu. Velcí čeští vladaři od Karla IV. přes Jiřího Poděbradského až do posledního metafysického vládce Masaryka tomu rozuměli. Ano, Masaryk dovedl říci Karlu Čapkoví, že je metafysický individualista, že existence duše je pravým základem demokracie, že věčné věčnému nemůže být lhostejné, že jen nesmrtelný může být nesmrtelnému roven. Jen Masaryk se nestyděl říci, jak se styděl ostatní čeští vzdělanci - že i demokracie musí vládnout Deo gratia, a že česká otázka je otázkou náboženskou, což znamená, že je otázkou metafysickou. Zde podle mého mínění je kořen velikosti Masaryka, a v této jeho vlastnosti jej zradila většina českých vzdělanců - včetně těch, kteří nejhlasitěji volali "Věrní zůstaneme". Domnívám se, že ve studii o metafysické otázce v současné československé kultuře musí být i kapitola o jejím vlivu na politické události předmnichovské a pomnichovské a o vztahu či nedostatku vztahu obou našich presidentů k metafysickým problémům.

Rekl jsem již, že většina našich vzdělanců se ukázala bez oholnosti proti metafysické vlně, jež se v devatenáctém století přiválila ze Západu do našich zemí. Bylo by zajímavé zjistit důkladnou studii, jak dalece období pozitivismu připravilo cestu ke komunistické katastrofě. Taci filosofové jako Trnka, Miloš Marten, Karel Vorovka a Vladimír Hloppe nebo katolíci Kratochvíl a Metoděj Habaň byli býlími vranami mezi pozitivisty, pragmatisty a marxisty a byli bez vlivu na širší vrstvy našich vzdělanců. Posledních sto let neovířil u nás žádný český Berdajev, Tilich, Simone Weilová, Gabriel Marcel, Roman Guardini, Christoph Marcel, Santiański, Sorokin, Unamuno, průměrný náš intelektuál obyčejně nezná jejich jména, ani doma, ani v exilu. Únorem pak 1948 naše literatura uzavřela, jak výstižně řekl Klement Gottwald, "periodu hledání nových hledisk, nových cest, nové orientace". Dnes již i komunisté vědí, že toto "uzavření" nebylo k prospěchu československé kultury a i Jan Petrmichl ve svém pamfletu Patnáct let české literatury, když napsal, že komunističtí básníci zvítězili svým optimismem nad křesťanskou metafysikou musel přiznat, že český "básník v sobě nese dál jako otevřený hrob nedořešené dilema mezi sladkostí života a hrůzou z konce". Za vlády nacistů u nás jsem v článku Návrat k Absolutnu, otištěném roku 1940 v Kritickém měsíčníku napsal, že "je a bylo tragédií racionalismu, že zbytek, který unikl sílu lidského mozku, musí nakonec vždy zachránit lidstvo před ztrátou zdravého rozumu." Tehdy jsem si stěžoval a platí to za komunistů jako za nacistů, že jsme ztratili pathos ve svém tvoření i v životě, neboť podstatou pathosu je spirituálnosti posvěcená víra v nezměrnou a nevýslovnou hlubokost onoho tajemného zbytku, který nepodlehá racionalismu. Oba vandráci ze známé hry En attendant Godot se mi zdají být geniální karikaturou i některých československých vzdělanců, kteří zradili své poslání a svou dramatickou úlohu. Na koho vlastně čekají? Není onen tajemný Godot prostě metafysika a její vzkriseň?

Vyžene-li se metafysika dveřmi, vrací se oknem. Naštěstí se tak vždy děje, není-li národ docela mrtvý. Domov i exil jsou spojitě nádobí, objevili se metafysika v jedné, objeví se i v druhé. Nejlepší český současný spisovatel, Škvorecký, naplnil povídky svého Sedmírámeného svícnu až po okraj metafysikou a jeho Legenda Eměke je jakási moderní verze mariánského podvědomého kultu. A v Literárních no-

vinách z května minulého roku s úžasem i zadostiučiněním jsem četl, že Vladimír Holan na otázku redaktora, co podle Holanova názoru dělá poezii poezii, odpověděl doslova toto: "Neváhal bych říci, že je atmosféra metafysiky, v níž jedinečně žije myšlenka, živěná celým bytím člověka". Naštěstí i v exilu se objevují začátky zájmu o metafysické otázky, a to nejen v okolí Říma. Je potěšitelné, že mezi sebou máme Pavla Želivana, Stárkovou, Čepa a mnohé metafysické básníky jakými jsou například Jiří Kavka, Ivan Jelinek a jini.

Nechci předcházet výsledkům studia metafysické otázky v současné čs. kultuře, domnívám se však, že nebude příliš těžké dokumentárně prokázat nadřazenost významu, například Zeira nad Raísem, Hory nad Nezvaem, Durycha nad Karlem Čapkem, Karafiátových Broučků nad Švejkem pro život našeho národa. Zvláště našeho národa! Právě on víc než kdo druhý potřebuje metafysiku, poněvadž sama jeho existence je paradoxní: předně proto, že současná technika, civilní i vojenská, vlastně přímo znemožňuje existenci malého národa na tak nebezpečném místě v Evropě a dovoli jeho přežití jen v nějaké moderní formě heroismu, kterým jsme vynikali v dobách, když jsme metafysickými kastráty nebyli.

Studium metafysické otázky naší současné kultury by mohlo ještě dokumentárně dokázat jiné pravdy: že vzrůst komunismu v nějakém národě je v přímém poměru k odpadnutí mas od metafysických, to je nepragmatických pravd; že zvláště v našem národě úpadek metafysického zájmu, který je předpokladem osobní svobody člověka, zavinil úpadek naší vědy i umění, a že byl příčinou konce konců i ztráty svobod politických a státní nezávislosti; a že konečně jedinou cestou vedoucí k Proměně, jejíž osud nebude záviset na politických rozhodnutích Moskvy i komunistické vlády, je nová a moderní prožití metafysických problémů, které pro většinu lidí ve smyslu naší tisícileté historie jsou ovšem dány tradicí křesťanskou.

Končím tím, že studium metafysické otázky v současné československé kultuře by mohlo dokázat ještě jednu důležitou věc: všechny zprávy z Československa a měl jsem jich v poslední době hodně a mnoho docela přímých, se shodují v tom, že je tam něco svobodných lidí, že však tam není svobodný národ, protože není možná žádná organizace. A tu se mi zdá, že právě zájem o metafysické otázky by takovou podzemní organizaci mohl dát, mohl by zas vytvořit národ, který jakoby se ztratil od konce druhé světové války. Podle Březiny - kdo má lepší definici národa? - národ je společenství mrtvých, živých a nenarozených. Žijí-li lidé jen sobě, nežijí-li v duchu svých velkých předků a nežijí-li pro své potomky, nejsou národem v pravém slova smyslu. Jaké však spojení politické, hospodářské nebo sociální máme s mrtvými a s nenarozenými? Žádné - jen metafysické, nadpřirozené a paradoxní spojení s nimi máme. Toto spojení současný režim záměrně chce přerušit, a to tím, že jej prohlašuje za pověru a anachronismus. Aby tím rozbil národní společenství a člověka isoloval v jeho materialistické cele. Proti tomu nekalému úmyslu český a slovenský vzdělanec musí bojovat - doma jako v cizině. A to novým zájmem o smysl našeho bytí na této zemi. Vzdělanci musí dát zas lidu pit víno silných, aby se zas stal národem, abychom si zas mohli říci s metafysikem Březinou: "Věčné znova, přemožení, píseň písní počínáme."

VEŠKERÉ OPRAVY
chesterfieldů a čalouněného
nábytku provede Vám
PAVEL ČERNÝ
ROZPOČTY ZDARMA
Volejte po 5 hod. večer
537-5592

ZIMNÍ HRY KANADSKÉHO SOKOLA

Tradiční, každoročně konané Zimní hry Kanadského Sokola, okrsku Čsl. Sokolstva v zahraničí, se konaly ve dnech 20 a 21. února 1965 na "Sokolské farmě" u St. Theodora v Laurentských horách. Počasí bylo přímo ideální a průběh závodů byl velmi úspěšný. Úspěch her byl již předem zajištěn krásným prostředím "Sokolské farmy", které účastníkům při pomínalo "Sokolské doby" na horách naší vlasti.

Lyžařské závody se konaly za účasti závodníků jednot "Masaryk" - Montreal a Toronto 2. Konečný výsledek vynul ve prospěch domácích, jejichž družstvo dosáhlo 45 bodů oproti 29 bodům hostů. Závodní družstva byla čtyřčlenná.

Ve sjezdu zvítězil Leo Hudoverník z Toronto časem 26:34 vt., následován Václavem Mězlem z Montrealu s časem 27:33 vt. a Pavlem Vidlákem z Montrealu s časem 31:31 vteřin.

Slalom vyhrál všestranný Václav Mězl z Montrealu časem 23:1 vteřin, na druhém místě se umístil Lubomír Hykl z Toronto s časem 31:0 vt., a třetí místo obsadil Petr Vidlák z Montrealu s časem 32:0 vteřin.

V přespolním běhu na 3 míle doběhl jako první Karel Klubal z Toronto s pěkným výkonem 19:4 minut, druhý byl Petr Vidlák z Montrealu s časem 22:11 min., a třetí místo obsadil Václav Mězl z Montrealu s časem 23:11 min.

Soutěži jednotlivců všech disciplín lyžování zvítězil přesvědčivě Václav Mězl z Montrealu s 19 body, o druhé místo se dělili Leo Hudoverník z Toronto a Petr Vidlák z Montrealu se stejným počtem 11 bodů, čtvrté místo obsadil Karel Klubal z Toronto s 10 body, páté místo Jiří Hanuš z Montrealu s 8mi body, šesté a sedmé místo se stejným počtem bodů obsadily Lubomír Hykl z Toronto a

Pavel Vidlák z Montrealu.

Soutěž z košťatové:

Hra košťatová se hraje obdobně jako lední hockey na ledě. Hra je se ale bez bruslí - v gumovkách místo hokejek se používají obyčejná košťata a na místo s tousem se hraje s gumovým míčem volejbalové velikosti.

V rámci letošních her byl sehrán zápas mezi jednotami "Masaryk" - Montreal a Toronto 2., který skončil vítězstvím montrealské jednoty v poměru 1:0. Zápas se konal na rychle improvizovaném hřišti za hlasitého povzbuzování dobře se bavících diváků. Obě mužstva podala dobrý výkon a hra byla vyrovnaná po celý zápas. Jen šťastná branka Pavla Vidláka ve druhé třetině rozhodla zápas ve prospěch domácích.

Sokol Montreal vítězem her.

V konečném hodnocení her zvítězila jednota "Masaryk" - Montreal s 60 body, jednota Toronto 2. dosáhla 43 bodů, Montrealská je dnota tím získala putovní pohár Kanadského Sokola.

Konečné pořadí v soutěži jednotlivců: 1. Václav Mězl, Montreal 19 bodů, 2. Pavel Vidlák, Montreal 12 bodů, 3. Petr Vidlák, Montreal a Leo Hudoverník, Toronto - oba 11 bodů, 5. Karel Klubal a S. Coka, oba Toronto, 10 bodů, 7. Jiří Hanuš, Montreal 8 bodů, 8. Lubomír Hykl, Toronto, 7 bodů.

Závěrem lze jen litovat, že se nedaly uskutečnit závody v bruslení, které jsou vždy součástí sokolských zimních her. Upřímný dík patří pořadatelům v čele s náčelníkem Kanadského Sokola br. S. Skálou, který řídil závody, soudcovskému sboru, jemuž předseďal osvědčený br. F. Bartoš, sestrám a bratrům v kuchyni pod ve dením br. J. Sládka a zvláštní uznání si zaslouží br. J. Křivák za mimořádnou péči, kterou věnoval torontským účastníkům her.

Slavnostní Premiera! Nový Barevný Film Česko - Polské Výroby.

CO TOMU ŘEKNE ŽENA?

Pražský herec Josef Bek a Varšavská herečka Barbara Polomska

Láska je krásná, ale... komplikovaná, zamiluje-li se manžel do jiné ženy!

Jeho žena zůstala v Praze - snaží se být věrným... Avšak v Polsku je mnoho pokušení!

FESTIVAL

Cinema 87 Queen St. W. opposite New City Hall -

SAT. SUN. MAR. 6. 7.

1.30 to 11.00 P.M. Bez přestávky.

Minulý týden navštívil Toronto malý a sochař moderního stylu Jan Burka, který žije v Cagnes-sur-Mer v jižní Francii. Účelem návštěvy bylo také setkání s Petrou Burkou, novou kanadskou mistryni v krasobruslení, která je jeho dcerou z prvního manželství. Mistr Burka pokračoval v cestě do New Yorku, kde má být v brzké době otevřena výstava jeho děl.

tržce Ruska s Čínou, dva různé typy komunismu by se mohly volně vyvíjet, evropský a asijský. Teprve pak by mohli sovětské vůdce před světovým forem odpovědět na některé otázky.

VÝNOŠNÉ ULOŽENÍ
PENEŽNÍCH ÚSPOR
DOMY obytne a obchodní
TOVARNÍ OBJEKTY pronajaté

S. REDINA
Real Estate

723 DOVERCOURT RD., TORONTO 4.
LE 6-7898

Pak snad nový vývoj bude možný. Stalin řekl o sobě: "Jsem Asiat", a vskutku se zdá, že nastolil vládu jakéhosi evro-asijského komunismu. Po definitivní roz-

KABARET V MASARYKOVĚ HALE

Českoslovenští sportovci v zahraničí odbočka v Torontě zaznamenali další úspěch. Tentokrát ne na poli sportovním, ale na "prknech, které znamenají svět". Na kabaretním večeru, který byl uspořádán v Masarykově hale by přehlídkou mladých talentů na naší scéně.

Zvláště na sebe upozornila slečna Lisková, deera krajanského sportovce Vlasty Lisky, který je také nadšeným hercem a iniciátorem krajanských sportovních a divadelních podniků.

Naše krajanská veřejnost znovu dokázala, že miluje dobré divadlo. Svoji četnou návštěvou a byla odměněna dvouhodinovým "proudem dobré zábavy". Tiskový ref.

JOHN GREGOR

Dovoluje si oznámiti, že opět provádí veškerý Plumbing Heating, opravy a nové práce, pod firmou
QUALITY PLUMBING & HEATING COMPANY

Volejte LE 3-8396

VAROSLAV HUEBER

ADVOKÁT a NOTAR

347 BAY STREET

Suite 210

Toronto 1

Tel.: EMpire 8-8826 - 927-1196

CO JE TO "KEJSY"

Existuje celá řada organizací, o kterých normální člověk velmi zřídka slyší. Tyto skupiny pracují, důkladně a anonymně a snaží se trochu zlepšit naši lidskou společnost. Organizace "CACY" - čili jak si říkájí, "Kejsy" - je jednou z těch. Oficiálně jejich jméno znamená The Committee for the Adoption of Coloured Youngsters. Skládá se z lidí, kteří se snaží propagovat adoptování barevných dětí. Jsou to hlavně děti polo černošské, polo čínské a polo indiánské. Jak černoši, tak běloši se zdráhají adoptovat takové děti - je k tomu zapotřebí velká odvaha, hlavně morální. Mezitím, počet těchto opuštěných a často velmi roztomilých dětí stoupá. Hlavní starost je, co s nimi bude až dorostou? Je dokázáno, co způsobil nedostatek lidské lásky a hlavně úplné bezpečnosti v útlém dětství.

Nejenom, že tyto děti neznají úzký rodinný život, ale v budoucnosti budou muset čelit mnoha ra sovým problémům. Kde vezmou tu sílu, kde najdou trochu optimismu?

"Kejsy" se snaží těmto dětem, budoucím členům naší společnosti, pomoci. Spolupracuje s Children's Aid Society, Catholic Children's Aid a s torontským Social Planning Council. Informuje veřejnost o existenci těchto dětí. Právě v rámci této propagandy vysílá dobrovolné pracovníky, kteří navštěvují různé skupiny a kluby, promítají pásma barevných obrázků a přednášejí o jejich účelu.

Dámský odbor CSNS Toronto pozval "Kejsy" k lednové schůzi. Přišla skupina dam a s nimi též paní Pierre Berton, manželka známého kanadského spisovatele a novináře. Byla to ona, která k nám promluvila jménem své organizace. Velmi se zajímá o tento velký problém a na úkor svého času spolupracuje s Kejsy. Téma promítaných obrázků bylo velmi dojemné - bylo to přijetí dvou barevných dětí do dvou různých rodin - problémy s tím spojené, obavy a starosti rodičů. Toto byl opět jeden z večerů, kdy Dámský odbor mezi sebou uvítal opravdu zajímavé osoby.

Erica Vieznerová.

**STÁLE SE HLEDÁJÍ
DÁRCI KRVĚ**

NOVĚ OTEVŘEN KRAJANSKÝ OBCHOD AUGUSTA MEAT AND FOOD MARKET

444 QUEEN STREET W.

TORONTO

TELEFON : 364-7565

Výsek všeho druhu masa první jakosti. Starokrajová výroba pražských uzenin. Moravské uzené. Slovenské a moravské klobásky. Výborné domácí jaterničky. Naše specialita: pražské párky a taliánky.

ZBOŽÍ DOVEZEME VAM
DO DOMU ZDARMA
Joe Vlasák, jun. vedoucí.

EVROPSKÁ LÉKARNA

posílá

LEKY DO ČSSR

Rychlá a přesná dodání

HILARY'S DRUG STORE

344 BATHURST ST.

TORONTO

Tel.: EMpire 8-1059

Ak chcete koupit nebo prodat nehnuteľnosti v Torontě obraťte sa na

MICHAEL J. VLČKO,
Realtor

1 Sorauen Ave. pri Queen W.
Telefón 533-2288

Člen

"Toronto Real Estate Board"

Jarní "special"

od 291.- dolarů

(Loď tam a zpět)

AIR & OCEAN TRAVEL CENTRE LTD.

1 ADELAIDE ST. E.,
(roh Yonge St.)

TORONTO

EM 3-8888 (4 linky)

KAREL BUZEK,

Notář.

Připravujete se na cestu kamkoliv, nebo plánujete pozvat své drahé z Československa?

LETADLEM MIAMI pouze \$154.00

" MEXICO " \$199.00

Zavolejte neb navštivte Mrs. L. VESELY

VESELY & GREBEN TRAVEL AGENCY

360 Bathurst St.

Toronto 2B

Tel. EM. 3 - 4366

L. LUNSKÝ, OPTIK

Prohlídky očí

Zhotovení brýlí

Prvotřídní kvalita

Hovoříme česky

470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3824

PROCK INSURANCE AGENCY

14 Conrad Avenue

Toronto 4

Tel. 537 - 2631

AUTO - POŽAR - BONDY

Dopravní a všeobecné pojištění

Výhodnější a levnější podmínky

Auto - financování

CANADA

VÍCE NEŽ 720000 OSOB SE STALO KANADSKÝMI OBČANY

od doby, kdy zákon o kanadském občanství vstoupil v platnost v r. 1947.

V samotném roce 1963 složilo více než 69,000 osob přísahu věrnosti a stalo se plnoprávními členy kanadského společenství.

Nově přichází, který byl zákonně připuštěn do Kanady jako přistěhovalec a bydlel-li zde nejméně čtyři roky a devět měsíců, je oprávněn požádat o kanadské občanství NYNÍ. Jste-li jedním nich přijměte toto vřele uvítání a podejte si žádost bez prodlení.

Užijte všech práv a výsad plného členství v kanadském společenství

- práva volit
- práva na veřejný úřad
- práva na kanadský cestovní pas
- práva podílet se plně ve výstavbě a budoucnosti Kanady.

Formuláře žádosti o občanství můžete obdržet od úředníka pro občanství u krajského nebo obvodního soudu, (Clerk of the Citizenship, County or District Court) v místě vašeho bydliště, anebo od Registrara pro kanadské občanství (Registrar of Canadian Citizenship) v Ottawě.

PROČ SE NEZAPSAT DNES?

René Tremblay

RENÉ TREMBLAY,

MINISTER OF CITIZENSHIP AND IMMIGRATION